

Batı Basınında Gazze Söylemi: Algı Yönetimi, İdeolojik Çerçevesel ve Fail-Mağdur Konumlandırması

→ Mikail BATU*

Öz

Algı yönetimi, bireylerin veya toplulukların düşünce ve davranışlarını kendi rızalarıyla değiştirmelerini sağlamak ve belirli stratejik amaçlar doğrultusunda kamuoyu oluşturmak için yürütülen sistematik bir iletişim sürecidir. Bu süreçte, hedeflenen amaca hizmet edecek biçimde üretilmiş içerikler medya ve basın organları aracılığıyla geniş kitlelere aktarılmaktadır. Literatürde yapılan çalışmalar, Batı basınının dönem dönem algı yönetimi kapsamında değerlendirilebilecek söylemler ve içerikler ürettiğini göstermektedir. Özellikle son yıllardaki İsrail-Filistin Savaşı sırasında yayımlanan haberler, medya söyleminin nasıl çerçvelendiğine, hangi tarafların nasıl konumlandırıldığına ve dezenformasyonun ne şekilde kullanıldığına dair önemli ipuçları sunduğu için bu bağlamda incelenmeye değer bir örnek oluşturmaktadır. Bu araştırmanın amacı ise Batı medyasının Gazze Savaşı'na ilişkin ürettiği haberlerde algı yönetimi çerçevesinin nasıl inşa edildiğini incelemektir. Bu doğrultuda The Guardian, Washington Post, BBC News ve CNN gazetelerinin 7 Ekim 2023-15 Aralık 2023 tarihleri arasında yayınlanan sayılarından belli anahtar kelimeler çerçevesinde toplam 36 haber ele alınmıştır. Haberler Van Dijk'ın Eleştirel Söylem Analizi çerçevesinde Makro, Mikro ve Sosyo-Politik Bağlam olmak üzere üç başlıkta analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda ele alınan gazetelerin, haber söylemlerinde İsrail lehine hedef kitlelerine yönelik dezenformasyon yarattığı, manipüle edilmiş içerikler sunduğu ve bu durumun farklı sayılarda tekrar ettiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Algı Yönetimi, Dezenformasyon, Batı Basını, Gazze-İsrail Savaşı, Söylem Analizi

*Prof. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü, Konya, Türkiye

E-mail: mikailbatu@erbakan.edu.tr

ORCID: 0000-0002-6791-0098

Gaza Discourse in the Western Press: Perception Management, Ideological Frames, and Perpetrator-Victim Positioning

➔ Mikail BATU

Abstract

Perception management, which enables individuals or communities to change their thoughts and behaviors at their own will, is generally carried out through the media and press organs. Studies in the literature demonstrate that the Western press periodically produces discourse and content that can be considered perception management. News reports, particularly those related to the Israeli-Palestinian War, provide important clues about how media discourse is framed, which parties are positioned, and how disinformation is used. The purpose of this research is to examine how the perception management framework is constructed in the news produced by the Western media regarding the Gaza War. A total of 36 news items were analyzed using specific keywords from issues of The Guardian, Washington Post, BBC News, and CNN, published between October 7, 2023, and December 15, 2023. The news items were analyzed under three headings: macro, micro, and socio-political context, within the framework of Van Dijk's Critical Discourse Analysis. As a result of the research, it was concluded that the newspapers examined created disinformation in favor of Israel in their news discourses towards their target audiences, presented manipulated content, and this situation was repeated in different numbers.

Keywords: Perception Management, Disinformation, Western Press, Gaza-Israel War, Discourse Analysis

1. Giriş

Algı, bireyin hem içsel hem de dışsal uyaranları yorumlama biçimini etkileyen çok boyutlu bir bilişsel süreçtir. Geçmiş yaşantılar, değerler, duygusal durumlar gibi içsel faktörler bireyin mesajları nasıl anlamlandıracağını belirlerken; medya, kültürel normlar, sosyal ilişkiler ve fiziksel çevre gibi dışsal faktörler algının bağlamsal olarak şekillenmesine katkıda bulunmaktadır (Büyüköze ve Kavak, 2018; Derman, 2021; Lazer, vd., 2018). Algı, biyolojik bir süreç değil, aynı zamanda duygusal ve bilişsel etmenlerin birlikte kapsayıcı bir bütünü olarak görülmelidir (Bakan ve Kefe, 2012). Algı yönetimi ise bir aktörün karşı tarafın düşünce ve davranışlarını belli bir amaç doğrultusunda yönlendirmesini ifade etmektedir. Algı yönetimi en az dört temel adımdan oluşmaktadır. İlk adım, hedef kitlenin dikkatini çekmektir. İkinci adım, bu dikkati sürdürebilmek için ilgili bilgilerin sunulmasını gerektirmektedir. Üçüncü adım, sunulan bilgilerin hedef kitlenin hafızası, deneyimleri veya mevcut bilişsel şemalarıyla uyumlu biçimde yapılandırılmasıdır. Son adım ise bilgilerin tutarlı ve sürekli bir şekilde iletilerek hedefin manipülatif unsurları fark etmesinin önlenmesidir (Callamari ve Reveron, 2003, s. 3). Özet olarak algılayan bireyin kişiliği ve geçmiş deneyimleri, algılanan nesnenin özellikleri ve algılama sürecinin koşulları algı yönetimini etkilemektedir.

Algı yönetiminin temel araçlarından birisi basın ve medyadır. Bireyler bilgi sağlama, sosyalleşme, eğitim, vb. birçok ihtiyacını gidermek için basın organlarını kullanmaktadırlar. Bu süreçte ise basının etkilerine açık kalabilmektedirler (Derman, 2021, s. 73). Haber akışının Batı ülkelerinden Doğu ülkelerine doğru bir akış sergilediği dikkate alındığında ise haber kaynağına yönelik Batı medyasının sahip olduğu konumun önemi daha iyi anlaşılabilmektedir. Bu konuda yapılmış birçok çalışma Batı medyasının haberi çarpıttığı, bilgiyi dezenforme ettiği ve hedef kitleleri yanılttığı yönündedir (Edward ve Chomsky, 2008; Kozman ve Cozma, 2025; Asogwa, 2018; King, 2014). Özellikle savaş zamanlarında görülen bu durum, günümüzde İsrail-Filistin Savaşı için de söylenebilir. Bu süreçte gerek Filistin ve gerek Gazze için yapılan haberler basın organları tarafından çarpıtılabilmiş, gerçeklerin hedef kitlelere aktarımı konusunda şüpheler oluşmuş ve belli kitlelere yönelik algı yönetimi gerçekleşmiştir (Cherkaoui, 2024; Bozek, 2024; Ghani, 2023). Bu bağlamda bu çalışmada Batı'da geniş kitleler tarafından takip edilen ve halkı yönlendirmede etkili olan dört gazetenin haberleri ele alınmıştır. Çalışmanın amacı, Batı medyasının Gazze Savaşı'na ilişkin ürettiği haberlerde algı yönetimi çer-

çevesinin nasıl inşa edildiğini incelemektir. Bu kapsamda haber metinlerinde fail-mağdur konumlandırmasının, ideolojik yönelimin, sözcük tercihleri ve metaforik anlatımın, meşrulaştırıcı söylem biçimlerinin ve fail gizleme stratejilerinin hangi söylemsel düzenekler aracılığıyla üretildiği analiz edilmektedir. Bu çalışma İsrail-Gazze Savaşı'nı, basında algı yönetimi, çerçeveleme ve dezenformasyon kavramları kapsamında ele aldığı, savaş sürecini dört önemli döneme ayırarak haber dönüşümlerini farklı ve ilişkili başlıklar altında incelemesi nedeniyle özgün bir değere sahiptir. Bu kapsamda çalışmanın soruları aşağıda yer almaktadır:

- Batı medyası Gazze Savaşı'na ilişkin haberlerinde olayları hangi söylemsel çerçeveler (güvenlik, terör, insani kriz, sorumluluk vb.) üzerinden inşa etmektedir?
- Haberlerde İsrail ve Hamas tarafları nasıl konumlandırılmakta, fail-mağdur ilişkisi hangi dilsel ve yapısal stratejilerle kurulmaktadır?
- Algı yönetimi çerçevesinde sözcük seçimi, metaforlar ve meşrulaştırıcı ifadeler nasıl yansıtılmıştır?
- Batı medyası haberlerde fail gizlemeyi hangi dilsel araçlarla (edilgen yapı, öznenin düşürülmesi, belirsiz fail kullanımı) gerçekleştirmekte ve bu strateji, olayların sorumluluk algısını nasıl dönüştürmektedir?
- İncelenen medya kuruluşlarının söylemlerinde siyasi, ideolojik, kurumsal ve uluslararası bağlam nasıl bir konumlanma yaratmakta ve bu bağlam haberlerdeki anlam üretimini hangi biçimlerde şekillendirmektedir?

2. Literatür İncelemesi

2.1. Algı ve Algı Yönetimi

Algı, psikolojik, fizyolojik ve felsefi olarak analiz edilebilecek, dış dünya ile olan ilişki (Hoşgör, 2016, s. 13) duyu organlarıyla kurgulanan bir tasarı olarak tanımlanabilmektedir (Çamur, 2020, s. 852). Bakan ve Kefe, (2012, s. 21) algıyı, bireyin çevreden gelen uyarıları duyu organları aracılığıyla anlamlandırması, düzenlemesi ve yorumlaması, Qiong (2017, s. 18) ise duyu organları ile

birlikte dış dünyayı fark etme, yorumlama ve anlamlandırma olarak tanımlanmaktadır. Lawrence (2016) algıyla ilgili daha çok çevresel uyaranlara ve beynin işlediği yapıya dikkat çekmektedir. Duyusal veriler ilk olarak alınmakta, düzenlenmekte ve analiz edilerek bütüncül bir anlam ortaya çıkarılmaktadır. Bu anlamın temelinde dış çevreden gelen uyaranlar bulunmaktadır. Bu temel doğrultusunda zihin çevrenin içsel bir modelini oluşturmaktadır (Johansson ve Xiong, 2003).

Algılama süreci, kişinin geçmiş deneyimleri ile o an yaşadığı deneyimleri değerlendirerek yeni bir bütüne ulaşmayı ifade etmektedir. Bu süreç, bireyin sahip olduğu değerler, içinde yetiştiği toplum ve kültür, birikimleri vb. birçok faktörden etkilenmektedir (Özer, 2012). Algılama sürecinin belli aşamaları bulunmaktadır. Seçim aşaması bireyin dış çevrede maruz kaldığı bilgi akışı içinden sadece dikkatini çekenleri algılamayı tercih etmesi, organizasyon aşaması, seçilen bu uyaranları belli kalıplar ve kategoriler hâline getirmesi ve yorumlama aşaması ise bireyin bu uyaranları anlamlandırarak açıklamasıdır (Qiong, 2017, s. 19). Algılayan kişi algıladığı nesneleri buna benzer bir düzen içerisinde anlamlandırmaktadır. Sadece fiziksel çevrenin algılanması ile sınırlı olmayan algılama sürecinde sosyal olayların algılanmasında da aynı süreç izlenmektedir (Başkaya, vd., 2003). Buna göre her kişi için farklı algıdan bahsedilebileceği gibi farklı gerçeklikten de bahsetmek mümkündür. İnanç biçimleri ve fikir birliği algının temelini oluşturan unsurlardır (Friman, 1999, ss. 5-6; Bakan ve Kefe, 2012, s. 21).

Algı türleri, bireylerin çevresel uyaranları nasıl seçtiğini, yorumladığını ve anlamlandırdığını açıklamaktadır (Uğurlu, 2015). Seçimleyici algı, kişinin bilgi fazlalığı karşısında yalnızca dikkatini çeken unsurları fark etmesiyle ilgilidir; bu durum iletişimde mesajların nasıl ön plana çıkarılacağını belirlemektedir. Duygusal algı, bireyin içinde bulunduğu ruh hâlinin mesajı algılayış biçimini etkilemektedir; duygular, bir kurumun kriz anlarında hangi iletişim dilini kullanması gerektiğini de şekillendirmektedir. Simgesel algı, markaların renk, logo, sembol veya ritüel gibi unsurlarla oluşturduğu çağrışımlara dayanmakta ve kurum kimliğinin kalıcılığında önemli rol oynamaktadır. Görsel algı ise özellikle dijital ortamda öne çıkmaktadır; görseller metinlerden daha hızlı işlenmekte ve hafızada daha uzun süre kalmaktadır. Bu nedenle renk, biçim ve kompozisyon tercihleri algıyı doğrudan yönlendirmektedir (Tanyıldızı ve Atakaya, 2019; Görpe, 2024; İnceoğlu, 2011).

Algı yönetimi ilk olarak ABD Savunma Bakanlığı tarafından ortaya konulmuş olsa da içerik ve kullanım açısından tarihi çok daha eskilere dayanmaktadır (Işık ve Poyraz, 2023, s. 430; Bayrakçı, 2021). Çünkü algı yönetimi hedef kitlenin duygu ve düşüncelerini etki altına almayı (Payam, 2018, s. 20), bireyleri eylemlerini kendi rızasıyla gerçekleştirdiklerine ve kararlarını özgürce verdiklerine inandırmayı (Hamzaçebi ve Yozgat, 2019, s. 54) ve onların tutum ve davranışlarını istenilen yönde şekillendirmeyi (Siegel, 2006, s. 118) ulusal ve uluslararası kamuoyu oluşturabilmeyi amaçlamaktadır (Derman, 2021, ss. 65-66). Bu amaç doğrultusunda algı yönetiminin hedef kitle üzerinde doğrudan baskı oluşturmaksızın, bir aktörün kendi çıkarları doğrultusunda karşı tarafın düşünme biçimlerini veya davranışlarını yönlendiren stratejik eylemler bütünü olduğu söylenebilir (Bayrakçı, 2021, s. 105). Böylece doğrudan bir baskı yaratmadan bireyin yaptığı seçimlerin kendi rızası ile olduğu düşüncesi oluşturulur. Algı yönetimi, hedef kitlenin duygu, algı ve davranışlarını şekillendirmek amacıyla bilginin toplanması, düzenlenmesi, seçilmesi ve gerektiğinde manipüle edilmesini içeren baskı grupları tarafından yürütülen bütüncül bir stratejik süreçtir (Cabioğlu ve İşeri, 2015). Algı yönetimi, kurumların hedef kitlelerin zihinsel şemalarında belirli anlamlar inşa etmek, mevcut algıları pekiştirmek veya yeniden konumlandırmak amacıyla uyguladıkları bütüncül ve sistematik stratejilerden oluşmaktadır. Bu kapsamda süreç; mevcut algı ortamının analizini, hedeflenen algısal çıktıların tanınlanmasını, bu doğrultuda ana mesajların tasarlanmasını, mesajların uygun çerçeveleme, simgesel temsil ve görsel stratejilerle yapılandırılmasını, seçili mecralarda tutarlı ve sürekli biçimde iletilmesini ve geri bildirim döngüleriyle etkinliğin ölçülerek stratejinin optimize edilmesini içermektedir (Entman, 1993; Saydam, 2011).

Toplumsal yönetim anlamına da gelen algı yönetimi dört aşamalı bir süreçtir: İlk aşama, hedef kitlenin dikkatini çekmeyi, ikinci aşama bilgilerin iletilerek hedef kitlenin etki altında tutulmasını, üçüncü aşama bu bilgilerin mevcut algılarla bütünleştirilerek zihinde kalıcılığının artırılmasını, son aşama ise bilginin sürekli ve tutarlı bir biçimde sürdürülmesini kapsamaktadır (Calamari ve Reveron, 2003, s. 3). Algı yönetimi hem ulusal hem de uluslararası düzeyde kamuoyu desteğini kazanarak meşruiyet inşa etmek, yürütülen faaliyetlerin amacını ve sonuçlarını üçüncü taraflara açık biçimde aktararak eylemlerin anlaşılmasını sağlamak ve hedef kitlenin davranışlarını etkileyerek yönetim lehine yönelimler oluşturmak üzere stratejik biçimde yürütülen bir

dizi uygulamayı kapsamaktadır (Siegel, 2005, ss. 118-119). Stratejik uygulamaların yanı sıra sürecin başarıya ulaşabilmesi için hedef kitlenin değerleri, kültürel kodları, kimliksel özellikleri ve sonuç odaklı ilerleme ilkesi gibi normatif gerekliliklerinin karşılanması zorunludur (Özsalmanlı ve Pank, 2013, s. 54).

Algı yönetiminin etkili sonuçlar üretebilmesi için hedef kitlenin tutum ve kanaatlerinde değişim yaratmayı amaçlayan ikna faaliyetlerinin fark edilmesi önemlidir. Bunun nedeni, bireylerin ikna edilmeye çalışıldıklarını anladıklarında genellikle karşıt bir tutum geliştirmeleri ve mevcut inanç ve davranışlarına daha sıkı biçimde sarılmalarıdır. Algı yönetimine yönelik ikna girişimlerinin farkında olmak, bireylerde bu tür stratejilere karşı bir savunma mekanizmasının oluşmasına yol açmaktadır. Dolayısıyla sürecin niyetini ve işleyişini algılayan bireylerin ikna edilmesi oldukça güçleşmektedir (Kamalski, vd., 2008). Algı yönetiminin temel üç amacı vardır (Derman, 2021):

- Hem yurt içinde hem de yurt dışında kamuoyu oluşturarak meşruiyet sağlamak,
- Yürütülen eylemlerin sonuçlarına bağlı olarak düşman unsurları karşılaşılabilecekleri olası sonuçlar konusunda ikna etmek,
- Hedef kitlenin tutum ve davranışlarını istenilen doğrultuda yönlendirmek ve etkilemek.

Algı yönetimi başkalarına soru sormayı ve geri bildirim almayı (Russell, 2001) şeffaf ve etik bir yaklaşım benimsemeyi ve kriz anlarında hızlı ama tutarlı müdahaleler yapabilmeyi gerektirmektedir (Özer, 2012; Tufan, 2021).

2.2. Basında Algı Yönetimi: Dezenformasyon, Manipülasyon ve Söylem Gücü

Gelişen teknoloji, küreselleşen medya ortamı ve uluslararası yayıncılığın genişlemesiyle birlikte algı yönetimi kavramının etki alanı önemli ölçüde büyümüştür. Ulusal haberlerin küresel ölçekte erişilebilir hâle gelmesi, algı yönetiminin sınırlarını genişleterek onu büyük çaplı bir etki faktörü hâline getirmiştir (Özdoğru, 2021, s. 129). Basında üretilen içeriklerin bireyi ve toplumu doğrudan etkilediği bilinmektedir. Basın yayın organlarında benzer içeriklerin sürekli olarak aktarılması, çoğu durumda sistematik bir algı yönetimi sürecinin yürütüldüğünü düşündürmektedir. Bu tür paylaşımların kitle üzerinde etkili olabilmesi ise algının stratejik biçimde ve tutarlı bir şekilde

yönetilmesini gerekli kılmaktadır (Aydın, 2024, s. 74). Basın yayın organlarında hedef kitle mesajın içeriğinden daha fazla sunuş biçimine odaklanabilmektedir. Böylece hükûmet ve medya gibi kuruluşlar tarafından manipülasyona uğratarak, algıları yönetilerek, davranışlarının etkilenmelerine sebep olmaktadır (Aslan, 2015, s. 70). Bu nedenle algı yönetiminde odak, mesajların içeriğinin ötesinde bu mesajların hedef kitle üzerinde nasıl bir etki yarattığıdır (Özçağlayan ve Apak, 2017, s. 112).

Ana akım medyanın demokrasilerde tarafsızlık ve nesnellik ilkeleri de dâhil olmak üzere çeşitli gazetecilik normları ve standartları çerçevesinde faaliyet göstermesi beklenmektedir (Boykoff ve Boykoff, 2007; Brüggemann ve Engesser, 2017). Ancak basın yayın organları, hangi bilginin ön plana çıkacağını belirleyerek (dezenformasyon dâhil) toplumsal algı üzerinde güçlü bir etki yaratmaktadır. Bu nedenle kurumlar, hedef kitlelerinin içsel eğilimlerini ve dış çevre koşullarını dikkate alarak etkili bir algı yönetimi stratejisi geliştirmelidir (Büyüköze ve Kavak, 2018; Derman, 2021; Lazer, vd., 2018). Bu stratejinin en önemli ayaklarından birisi dezenformasyon temelli manipülasyon ve bunu kullanma şeklidir. Çünkü günümüzün en önemli küresel sorunlarından biri olan dezenformasyonun yaygınlaşması (Zahidi, 2024), kamu güveninin ve basın güvenilirliğinin azalmasına yol açmakta; şüphesizliği artırmakta, demokratik kurumları zayıflatmakta ve nihayetinde ciddi toplumsal sonuçlara yol açmaktadır (Taxitari, vd., 2025). Dezenformasyon yanlış bilgidir. Yanlış bilgi (*misinformation*) zarar verme niyeti bulunmaksızın paylaşılan hatalı veya gerçeğe aykırı içerikler olarak tanımlanmaktadır. Buna karşılık dezenformasyon (*disinformation*), belirli tarafların stratejik hedeflerine ulaşmak amacıyla kasıtlı olarak üretilen ve toplumsal etki yaratacak şekilde manipüle edilmiş bilgi biçimi olarak açıklanabilir (Yıldız, 2025, s. 164). Wardle (2017) yanlış bilgi ve dezenformasyonu yedi farklı türde ele almaktadır.

- **Hiciv veya Parodi:** Zarar verme niyeti olmadan üretilen ancak yanlış anlaşılma veya yanıltma potansiyeli taşıyan içerikler.
- **Yanıltıcı İçerik:** Bir kişi veya konuyu çerçevelemek için bilginin yanıltıcı biçimde kullanılması.
- **Sahte Kimlikli İçerik:** Gerçek kaynakların, kurumların veya kişilerin kimliğine bürünümlerle oluşturulan içerikler.
- **Kurgulanmış İçerik:** Tamamen yanlış, kurgu olan; aldatma veya zarar verme amacıyla üretilmiş içerikler.

- **Yanlış Bağlantı:** Başlık, görsel veya açıklamanın içerikle uyumlu olmadığı durumlar.
- **Çarpıtma:** Gerçek içeriğin yanlış veya çarpıtılmış bir bağlam içinde sunulması.
- **Manipüle Edilmiş İçerik:** Gerçek bilgi veya görüntünün aldatma amacıyla değiştirilmesi, montajlanması veya çarpıtılması.

Basın ve medya üzerine yapılan çalışmalar, gerçek ile görünen arasındaki boşluğun dezenformasyonla daha da genişletildiğini açıklamaktadır (Anderson, 2021; Okay, 2023). Dezenformasyon, özellikle savaş dönemlerinde toplumsal algının yönetimi ve psikolojik üstünlük için stratejik bir çerçevede yoğunlukla kullanılmakta (Yıldız, 2025, s. 165) ve halkın belli bir kesimi için kabul edilebilir gerekçeler üretmektedir. Örneğin İsrail'in bilgiye yönelik dezenformasyon faaliyetleri, devletin stratejik varoluşunun önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. İsrail'in eski siyasi liderlerinden İzak Şamir, yaptıkları dezenformasyonu normalleştirmek için "İsrail toprakları için yalan söylemekte hiçbir sakınca yoktur." ifadesini kullanmıştır (Mearsheimer, 2011). Rehagen, (2020) Washington Post Fact Checker'ın verilerine dayandırdığı haberinde şu ifadelerle yer vermiştir: "4 Mart 2020'de, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı yetmiş üç kez yalan söyledi. Ondan bir gün önce ise kırk yalan söylemişti. 3 Nisan itibarıyla görevde geçirdiği 1.170 gün boyunca Donald Trump toplam on sekiz bin doğrulanabilir biçimde yanlış veya yanıltıcı beyanda bulunmuştu." Bu durum küresel siyasetin önemli belirleyicilerinden birisinin gerçeğin yok olmasını mümkün kılan söylemsel arka planı ifşa ettiğini göstermektedir. Bu ifadeler basın yayın organlarında herhangi bir eleştiriye yönelik değerlendirmeden geçmeden yayınlanmış ve bilginin kaynağı, dezenformasyonun ana nedeni olmuştur. Fakat basının gerçekleştirdiği dezenformasyon doğrudan haberin dilini ve amacını belirleyenler olarak eşik bekçileri ve yetkili basın mensupları ile ilişkilendirilebilir. Örneğin 1920'lerde Harold D. Lasswell'in temelini attığı Sihirli Mermi veya Hipodermik Şırınga Modeli olarak isimlendirilen teoriye göre basın ve medya üzerinden gönderilen mesaj, hedef kitlede kaynağın istediği şekilde etki yaratmaktadır. Ancak toplum için önemli olan kaynak yerine ortaya çıkan haberin ne olduğudur. Çünkü toplumsal etki, ortaya çıkan sonuç üzerinden gerçekleşmektedir. Maxwell McCombs ve Donald L. Shaw'un 1972 yılında oluşturduğu Gündem Belirleme Teorisi'ne göre basın ve medya toplumun düşüncelerini belirleme ve yönlendirme gücüne sahiptir. Gramsci'nin (1971) 1930'lu yıllarda

temelini attığı Hegemonya Teorisi'ne göre ise medya; basın, eğitim, kültürel kurumlar ve din halkın üzerinde hegemonik bir yapının oluşmasında aracı rolü üstlenmektedir. Özellikle basın kurumlarına yönelik her dönem eleştiriler olsa da bu çalışma Batı basın kurumlarının konuya nasıl yaklaştığını tarafsız bir gözle ve veriler ışında ortaya koymayı hedeflemektedir.

3. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada nitel analiz yöntemleri çerçevesinde söylem analizi gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın amacı Batı medyasının Gazze Savaşı'na ilişkin ürettiği haberlerde algı yönetimi çerçevesinin nasıl inşa edildiğini incelemektir. Bu kapsamda haber metinlerinde fail-mağdur konumlandırmasının, ideolojik yönelimin, sözcük tercihleri ve metaforik anlatımın, meşrulaştırıcı söylem biçimlerinin ve fail gizleme stratejilerinin hangi söylemsel düzenekler aracılığıyla üretildiği analiz edilmektedir. Söylem analizi herhangi bir konu, bir durum veya olayın ifade edilme şekli ile ilgili olan söylemi, onu etkileyen ve üretilmesine neden olan sosyal ve psikolojik art alanıyla birlikte tüm durum ve şartları düşünerek; algılayıp, değerlendirip, yorumlayıp ve tekrar ifade etme sürecini incelemektedir (Gür, 2013, s. 185). Bir çeşit okuma olan söylem çözümlemesi, gerçekleri oldukları hâliyle aktarmak yerine metnin sahip olduğu anlamı çözümleme ile ilgilidir (Nixon ve Power, 2007, s. 75). Araştırmada Teun A. van Dijk'in Eleştirel Söylem Analizi ve Çerçeveleme Analizi birlikte kullanılmıştır. Eleştirel söylem analizi, söylemin yalnızca dilden ibaret olmadığını, buna ek olarak ideoloji ve medya gibi unsurlarla farklı anlamalar kazandığını belirtmektedir. Bu doğrultuda bu çalışma incelenen haberlerin kültürel ve bağlamsal örüntülerini de değerlendirmeyi hedeflemektedir. Birlikte kullanılmalarının nedeni, hem Batı medyasının Gazze'yi hangi çerçeve içerisinde aktardığını belirlemek hem de ele alınan metinlerin ideolojik yapılarının ayrıntılı biçimde incelenmesinin istenmesidir.

3.1. Evren ve Örneklem

Araştırmada değerlendirilen veriler, amaçlı örnekleme çerçevesinde ölçüt örnekleme ile belirlenmiş, 2023 yılında Gazze ile ilgili haberlerin yayınlandığı dört önde gelen Batı basın markası olan The Guardian, Washington Post, BBC News ve CNN gazetelerinden elde edilmiştir. Bu basın organlarının seçilme ölçütleri ise Batı basınının söylemsel yönelimlerini yansıtabilme, küresel görünürlükleri, erişimleri ve okunurluklarının yüksek olmasıdır. Ayrıca bu gazeteler Batı ve dünya kamuoyunu yönlendirebilme gücüne sahiptirler

(Semrush, 2025; Sunde, 2024, 2025; Alyahya, 2023; Günay, 2025; AIB, 2025; Winn, 2025; Yanardağoglu, 2014; CNN, 2024). Araştırmada dört gazetenin 7 Ekim 2023-15 Aralık 2023 tarihleri arasında ele alınması bir kısıtlılıktır.

3.2. Veri Toplama Yöntemi ve İncelenmesi

Çalışmada elde edilen veriler The Guardian, Washington Post, BBC News ve CNN gazetelerinin 7 Ekim 2023-15 Aralık 2023 tarihleri arasında yayınlanan sayılarından seçilmiştir. 7 Ekim'in başlangıç tarihi olarak seçilmesinin nedeni bu tarihte Hamas'ın Gazze Şeridi'nden İsrail'e yönelik geniş çaplı operasyon başlatmasıdır (George, vd., 2023; McKernan, 2023). Ele alınan süreç 7-15 Ekim: Saldırıların başlaması; 16-26 Ekim: Hastane saldırılarının olması; 27 Ekim-30 Kasım: Kara harekâtı ve insani kriz, son olarak 1-15 Aralık: Ateşkes tartışmaları, uluslararası tepki ve sivil koruma olarak dört farklı döneme ayrılabilir. The Guardian, Washington Post, BBC News ve CNN gazetelerinin arşivlerinde İsrail, Gaza, Hamas, Airstrikes, Civilian Casualties, Gaza War anahtar kelimeleri ile 76 haber toplanmıştır. Bu haberlerden başlığa ek olarak görsel ve metinsel bütünlüğün olması, politik taraflara atfedilen roller, yetki ve sorumluluk alanlarının açık şekilde belirtilmesi ve sivil halka yönelik saldırılar, kitlesel can kaybı ve krizlere yönelik içeriklerin sunulması değerlendirilme ölçütü olarak kullanılmış ve 36 haber seçilmiştir. Ulaşılan haberler; başlık, alt başlık, spot ve metinle birlikte bütün söylem çerçevesi oluşturulması için pdf formatına dönüştürülmüştür.

Veriler Teun A. van Dijk'ın Eleştirel Söylem Analizi çerçevesinde Makro, Mikro ve Sosyo-Politik Bağlam kavramları çerçevesinde üç başlıkta analiz edilmiştir. Haberin genel söylemini ve ideolojik çizgisini belirlemek için Makro Yapı düzeyinde: "Başlık ve spotun teması", "konunun çerçevelenmesi", "tarafların rol dağılımı", "haberin genel söylemi" şeklinde kodlanmıştır. Metnin dil ve söylem detaylarını incelemek için Mikro Yapı analizi yapılmıştır. Bu doğrultuda "sözcük seçimleri", "metaforlar", "meşrulaştırıcı dil" ve "fail gizleme" başlıkları oluşmuştur. Ayrıca haberler, "siyasi bağlam", "medya kurumsal bağlamı", "ideolojik bağlam", "uluslararası ilişkiler bağlamı", "tarihsel bağlam" sosyo-politik yapı çerçevesinde değerlendirilmiştir. Verilerin incelenmesinde Teun A. van Dijk'ın Eleştirel Söylem Analizi'ni desteklemek için çerçeveleme analizi de yapılmıştır. Çerçeveler, Makro Yapı içerisinde ele alınmıştır. Haberler bu doğrultuda kodlanmış ve söylemin temel eğilimi tespit edilmiştir.

4. Bulgular

4.1. Makro Yapı

Gazete		Başlık ve Spot Teması	Konunun Çerçeveselmesi (Framing)	Tarafların Rol Dağılımı	Haberin Genel Söylemi
BBC	Açıklama	Saldırıların korku ve şok etkisi	Olayın farklı yönleri	Fail ve mağdurların konumlandırılması	Haberin örtük mesajı
	Kodlar	Terör saldırısı, İsrail ve kayıp, ölüm, mağduriyet, patlama ve çöküş	Çatışma, kriz, sorumluluk, felaket	Hamas: Saldırıyı başlatan taraf, suçlayıcı, çatışmacı İsrail: Mağdur, savunan, otorite	İsrail'in kendi güvenliği için bu savaşa kalkıştığı açıklanmıştır.
CNN	Açıklama	Saldırıların ve yeni evreye girilmesi	Olayın farklı yönleri	Fail ve mağdurların konumlandırılması	Haberin örtük mesajı
	Kodlar	Çatışma, kriz, yıkım, saldırı	Terörizm, insan hikâyeleri, çatışma, politik drama, belirsizlik, sivil etki, bölgesel riskler ve diplomatik kriz	Hamas: Başlıca fail, suçlayan taraf, ateşkesi bozan İsrail: Temel mağdur, Gazze'yi bombalayan askeri aktör, savaşı yöneten, operasyonun öznesi	Terörizm nedeniyle savaş bir zorunluluk olarak sunulmuştur.
The Guardian	Açıklama	Hamas için saldırı, İsrail için operasyon	Olayın farklı yönleri	Fail ve mağdurların konumlandırılması	Haberin örtük mesajı
	Kodlar	Şok, çatışma, savaş, çaresizlik, kayıp, çöküş	Kriz, insan hikâyeleri, çatışma ve yıkım	Hamas: Saldırının faili, rehine tutan taraf, ateşkes ihlalinin sorumlusu İsrail: Saldırıya maruz kalan taraf, merkezi mağdur ve kurban, kara ve hava operasyonunu yöneten güç, askeri güç	Savaşın başlamasından sorumlu Hamas'tır.

Washington Post	Açıklama	Yüksek sayıda sivil kayıplar	Olayın farklı yönleri	Fail ve mağdurların konumlandırılması	Haberin örtük mesajı
	Kodlar	Ölümler, savaş ilanı, felaket, diplomatik etki	Savaş, tırmanma, insani, sorumluluk, can kaybı, felaket, diplomatik etki	Hamas: Saldırıların faili, İsrail'i suçlayan taraf, İsrail: Savaşı ilan eden ana devlet, saldırıyı reddeden taraf, rehineleri kurtarmaya çalışan güç, ABD ile koordineli askeri strateji belirleyen güç, saldırıları yeniden başlatan Katar: Arabulucu, ABD: İsrail'e koşulsuz destek sağlayan müttefik, Hizbullah: Hamas'a açık destek veren bölgesel güç, Filistinli yetkililer: İsrail'i fail olarak açıklayan taraf, Ürdün, Mısır ve Arap Ülkeleri: Bölgesel diplomasi aktörleri	İsrail'in saldırmasının temel nedeni devletin güvenliğidir.

Tablo 1. Makro Yapı

Tablo 1'de görüldüğü gibi BBC gazetesinin başlık ve spot temasında Hamas'ın saldırısı ve oluşan şok, sivil konvooya saldırı, hastanede patlama ve Gazze'de yaşanan korku unsurları öne çıkmaktadır: "Gazze'den kaçan sivil konvooya yönelik saldırı: Doğrulanmış videodan bildiklerimiz" (BBC, 16.10.2023). "Gazze hastanesi patlaması: Yeni analiz bize ne söylüyor?" (BBC, 26.10.2023). Ele alınan konular, insan hikâyeleri, çatışma, araştırmacı gazetecilik, insani

kriz, sorumluluk gibi kavramlar üzerinden çerçevelenmiştir. Tarafların rol dağılımına bakıldığında Hamas silahlı grup, saldırıyı başlatan ve suçlayıcı taraf olarak tanımlanırken, İsrail mağdur, savunan, karşı suçlayan, askeri güç ve otorite olarak nitelendirilmiştir: “Hamas, Gazze Şeridi’nde silahlı bir Filistinli grup ve siyasi bir harekettir.” (BBC, 14.10.2023). Haberlerin genel söylemine bakıldığında ise örtük mesaj olarak İsrail’in kendi güvenliği için bu savaşa kalkıştığı açıklanmıştır.

CNN haberlerine bakıldığında başlık ve spotun teması, saldırı, can kaybı, patlamalar, askeri güç gibi kavramlarla açıklanabilir: “Hamas, İsrail’e eşi görülmemiş bir terör saldırısı başlattı; Hamas saldırısında en az 200 İsrailli öldü, yüzlerce kişi yaralandı; İsrail’in Müdahalesi sonucunda 232 Filistinli öldü.” (CNN, 07.10.2023). CNN haberleri konuyu çatışma terörizm, insan hikâyeleri, güvenlik ve bölgesel savaş etkisi, sorumluluk, politik drama, belirsizlik, sivil etki, bölgesel riskler ve diplomatik kriz ile çerçevelemiştir.

Haberlerde Hamas: Başlıca fail, suçlayıcı ve ateşkesi bozan taraf olarak konumlandırılmıştır. İsrail: Temel mağdur, Gazze’yi bombalayan askeri ve savaş yöneten taraf, operasyonun öznesi olarak nitelendirilmiştir: “Öyleyse General, İsrail’in seçenekleri nelerdir? ABD ve Batılı müttefikler İsrail’in yanıt vermek zorunda olduğunu söylüyor” (CNN, 27.10.2023). Haberlerde örtük mesaj olarak terörizm nedeniyle savaş bir zorunluluk olarak sunulmuştur.

The Guardian’ın haberlerinin başlık ve spot temasında Hamas’ın saldırıları, İsrail’in operasyonu, insani krizlerden bahsedilmiştir: “Hamas saldırısı İsrail’i şok etti: Yüzlerce kişi öldü, rehinelere tutuldu” (The Guardian, 07.10.2023). “İsrail, ateşkesin sona ermesinin ardından Gazze’de saldırılar başlattı” (The Guardian, 01.12.2023). Haberler insan hikâyeleri, çatışma, kırılma, sorumluluk atfetme, kriz, mağdur ve çocuk yaralıları ile çerçevelenmiştir. Haberlerde Hamas: Saldırının faili, rehine tutan taraf, ateşkes ihlalinin sorumlusu, İsrail: Saldırıya maruz kalan taraf, merkezi mağdur ve kurban, kara ve hava operasyonunu yöneten askeri güç olarak nitelendirilmiştir: “İsrail bombardımanını, Hamas militanlarının daha önce görülmemiş saldırısına misilleme olarak yoğunlaştı” (The Guardian, 12.10.2023). “İsrail televizyonunda, ölenlerin ve Hamas tarafından rehin alınan onlarca kayıp kişinin aile üyeleri, aileler uyuklayken evlerinin ve topluluklarının nasıl saldırıya uğradığını anlatırken telefonda ağladı” (The Guardian, 07.10.2023). The Guardian’da haberin örtük mesajı savaşın başlamasından sorumlu Hamas olarak verilmektedir.

Washington Post'un haberlerinde başlık ve spotun teması olarak yüksek sayıda sivil kayıplar üzerinde durulmuştur: "İsrail, her iki tarafta da 1000'den fazla kişinin öldürülmesinin ardından Hamas'a karşı resmen savaş ilan etti." (Washington Post, 08.10.2023). "Yerel sağlık yetkilileri, saldırıların yeniden başlamasının ardından Gazze'de 178 kişinin öldüğünü söylüyor." (Washington Post, 30.11.2023). Konular insani sorumluluk, savaş, tırmanma, can kaybı, felaket, diplomatik etki gibi kavramlarla çerçevelemiştir.

Haberlerde Hamas: Saldırıların faili, İsrail'i suçlayan taraf, İsrail: Savaşı ilan eden ana devlet, saldırıyı reddeden taraf, rehineleri kurtarmaya çalışan güç, ABD ile koordineli askeri strateji belirleyen ve saldırıları yeniden başlatan güç olarak verilmektedir. Katar: Arabulucu, ABD: İsrail'e koşulsuz destek sağlayan müttefik konumundadır. Hizbullah: Hamas'a açık destek veren bölgesel güç, Filistinli yetkililer: İsrail'i fail olarak açıklayan taraf olarak aktarılmaktadır. Ürdün, Mısır ve Arap Ülkeleri: Bölgesel diplomasi aktörleri olarak nitelendirilmişlerdir: "Gazze'yi kontrol eden militan grup Hamas, saldırıyı; bu suçlu düşmanın çirkin yüzünü ortaya çıkaran bir soykırım suçu olarak nitelendirdi." (Washington Post, 17.10.2023). Washington Post gazetesinde haberlerin örtük mesajı olarak İsrail'in saldırılarının temel nedeni devletin güvenliği olarak verilmiştir.

4.2. Mikro Yapı

Gazete		Sözcük Seçimleri	Metaforlar	Meşrulaştırıcı Dil	Fail Gizleme
BBC	Açıklama	Şiddeti betimleyen bilimsel, tarafsızlık için dengeleyici, yıkımı anlatan ama faili belirtmeyen sözcükler.	İnsani trajedi haberlerinde güçlü metaforlar kullanılmaktadır.	Devlet kurumlarını, resmî uzmanları referans göstererek meşru dil kullanılmaktadır.	Hem semantik, hem söz dizimsel düzeyde içerikler görülmektedir.
	Kodlar	Tam bir yıkım, doğruladık, doğrulayamadık, felç olmuş sağlık sistemi.	Tam bir kıyım sahnesi, kâbus, felç olmuş sistem, korku filmi.	Uzman alıntıları ile destekleme, şüphe retorığı yaratmak, Hamas'ın saldırılarını kriminalize eden dil, İsrail'in sivil kayıpları.	Edilgen yapıların kullanılması, faili belirsizleştiren sözcükler, Failin adını söyleyip eylemi söylememek/ eylemi söyleyip faili söylememek, trajediyi doğal afet gibi göstermek.
CNN	Açıklama	Sözcük seçimleri, duygusal yoğunluk, askeri dili normalleştirme, İsrail'i tehdit altında gösterme, Filistin'e ilişkin dilde soyutluk ve pasif yapı.	CNN'de belli metaforlar üzerinde durulmuştur.	Makul gerekçeler kullanarak meşrulaştırma.	Cümleler kurulurken İsrail ile ilgili haberlerde edilgen dil kullanılmış ve özne belirtilmemiştir.
	Kodlar	Dehşet verici sahneler, kara operasyonunun üçüncü dalgası, İsrail için var oluşsal bir tehdit, Gazze üzerinde patlamalar.	Dalga, aşama, süreç metaforu, karanlık-sis-duman, kuşatma, kabul, karanlık.	Tek yol kara operasyonu, savunma, sivillerin ölümünden Hamas sorumlu.	Patlamalar görünüyor, binalar yerle bir oldu, görüşmeler çöktü...

The Guardian	Açıklama	Yüksek derecede duyguların kullanılması ve şok edici ifadeler.	Süreç hariç metaforlar negatif kavramlar ile ifade edilmiştir.	Meşrulaştırma, normalleştirme görülmektedir.	Birçok cümlede özne kullanılmamıştır veya edilgen yapı kullanılarak fail gizlenmiştir.
	Kodlar	Şok, travma, saldırı, başını kopardı.	Kıyamet, kâbus, karanlık, kuşatma,	Savaş ilan etmek, 400 terör hedefi vurmak.	400 Filistinli öldü, işlevsiz hâle geldi.
Washington Post	Açıklama	Savaşın resmileştirilmesi, kurbanlık, teknik ve profesyonel sözcükler kullanılmıştır.	Metaforlar negatif savaş unsurları için oluşturulmuştur.	Savaş gerekçeleri, güvenlik söylemi ve sayısal verilerle meşrulaştırma yapılmıştır.	Filistinlilerin öldürülmesinde ölüm İsraililerin öldürülmesinde ise öldürülme kavramlarının kullanılması.
	Kodlar	Benzeri görülmemiş, şok, kurban, katliam, cehennem çukuru, ticari dronlar, askeri noktalar.	Cehennem, çukur, oyunun kartları, tampon bölge.	Benzeri görülmemiş terör saldırısı, kışkırtıcı hamlelere verilen cevap, karşı tarafı suçlama.	İnsan öldü, 1400'den fazla insan öldürüldü.

Tablo 2. Mikro Yapı

Tablo 2'de görüldüğü gibi BBC yaptığı çoğu haberde şiddeti ağır bir şekilde betimlemekte fakat faili belirtmekten kaçınmaktadır. Bu durumu edilgen dil kullanarak gerçekleştirmektedir: “Hava saldırılarıyla hedef alınan bölgeler arasında kuzeybatı Gazze ve güneydeki Han Yunus da vardı.” (BBC, 1 Aralık 2023). İncelenen metaforlarda BBC'nin insani trajedi haberlerinde güçlü metaforlar kullandığı görülmüştür: “Doğruladığımız en uzun video, göstermek için fazla sarsıcı. Tam bir kıyım sahnesi. Erkekler koşturarak, dumanla kaplı havanın içinde dualar ve ağıtlar haykırıyor. Sirenler ve araba alarmları her yeri inletiyor” (BBC, 16 Ekim 2023). BBC'nin kullandığı dilin savaşın İsr-

il'den yana örtük bir anlama sahip olduğu görülmektedir. Örneğin Hamas için: "Eşi benzeri görülmemiş terör saldırısı" (BBC, 14 Ekim 2023). Ayrıca İsrail Savunma Bakanı'nın (IDF) açıklamalarını daha uzun verirken Filistin açıklamalarını daha kısa vermiştir. Ele alınan haberlerde semantik ve sözdizimsel içerikler görülmektedir. Haberlerde edilgen yapılar kullanılmıştır: "En az 178 kişi öldü" (BBC, 1 Ekim 2023). "Patlama meydana geldi." (BBC, 26 Ekim 2023), (Kim öldürdü? Kim patlamayı meydana getirdi? Failin açıklanmadığı ifadeler kullanılmıştır).

CNN'in haberlerine bakıldığında sözcüklerde duygusal yoğunluk, askeri dili normalleştirme, İsrail'i tehdit altında gösterme, Filistin'e ilişkin dilde soyutluk ve pasif yapı görülmektedir: "...gördüğümüz yoğun saldırılar, pek çok insanı adeta felç olmuş durumda bıraktı" (CNN, 17 Ekim 2023). "Gazze şu anda bir dizi büyük patlamayla sarsılıyor; IDF, Gazze Şeridi'nde kara operasyonlarını genişletiyor; Gazze Şehri Üzerinde Patlamalar Görülüyor" (CNN, 27 Ekim 2023). CNN haberlerinde üzerinde durulan metaforlar savaş için, dalga, aşama, süreç metaforu, karanlık-sis-duman metaforu, kuşatma metaforu, rehinelere için kabul, karanlık metaforu kullanılmıştır: "Dün savunma Bakanı'nın bahsettiği, yanıtın üçüncü dalgasının işaretleri olabilir mi?" (CNN, 27.10.2023). "...Hamas ateşkesi sürenin bitimine bir saat kala İsrail topraklarına doğru bir roket fırlatarak ihlal etti." CNN'in haberlerinde makul gerekçeler kullanarak İsrail'in saldırılarını meşrulaştırdığı görülmektedir: "...Ateşkes koşullarının Hamas tarafından ihlal edildiği, Gazze'den İsrail topraklarına en az bir roket fırlatıldığı..." (CNN, 01 Aralık 2023). Yapılan haberlerde özellikle edilgen dil kullanılmış ve failin saklandığı belirlenmiştir: "...Son dakikalarda konuştuğum çok sayıda ABD'li yetkili, görüşmelerin çöktüğüne inanmadıklarını söyledi, ...Kara Operasyonlarını Genişletiyor; Gazze Şehri Üzerinde Patlamalar Görülüyor" (CNN, 27.10.2023).

The Guardian'ın haberlerinde yüksek derecede duyguların kullanılması ve şok edici ifadeler görülmüştür. "2007'de Gazze Şeridi'nin kontrolünü ele geçiren militan örgüt Hamas tarafından yayımlanan doğrulanmamış videolar, kanlar içindeki genç İsrailli esirleri gösteriyordu; elleri arkadan bağlıydı ve gözleri korkuyla açılmıştı" (The Guardian, 7 Ekim 2023). Metaforlar, süreç kıyamet, kâbus, karanlık ve kuşatma vb. olarak ifade edilmiştir: "Gazze'nin 2,3 milyonluk kapana kısılmış nüfusu..." , "Bu kıyamet günü, bir kâbus. Hepimiz evlerimize kapandık ve hiç kimse dışarı çıkamıyor" (The Guardian,

07.10.2023). “Kızılhaç Başkanı korkunç bir kâbusun siviller için geri döndüğü uyarısında bulundu” (The Guardian, 01.12.2023). Meşrulaştırıcı dilde devlet söylemine alan açma ve teknik çerçeve ile normalleştirme görülmektedir: “İsrail ordusu, son 24 saatte 400’den fazla terör hedefini vurduğunu açıkladı” (The Guardian, 24.10.2023). “İsrail savaş hâli ilan etti, yedek güçleri seferber etti ve Gazze Şeridi boyunca geniş çaplı hava saldırıları başlattı” (07.10.2023, The Guardian). Birçok haber metninde edilgen veya öznesiz ifadeler kullanılmıştır: “Hamis yönetimindeki Gazze Sağlık Bakanlığı, son 24 saatte en az 400 Filistinlinin öldüğünü açıkladı” (The Guardian, 23.10.2023).

Washington Post’un haberlerinde savaşın resmîleştirilmesi, daha önce görülmemişlik vurgusu, kurbanlık, teknik ve profesyonel sözcükler kullanılmıştır: “İsrail, 700’den fazla insanı öldüren sürpriz bir saldırının şokunu yaşarken pazar günü Filistinli militan grup Hamas’a resmen savaş ilan etti” (Washington Post, 08.10.2023). Haberlerde İsrail için İsrail ordusu, İsrail Savunma Kuvvetleri veya İsrail Hükûmeti ifadeleri kullanılırken Hamas için silahlı kişiler, militan grup veya saldırganlar ifadeleri kullanılmıştır: “Hamis militanları, Gazze Şeridi sınırının bir milden daha az uzağındaki küçük Kissufim Kibbutz’a ulaştıklarında, özenle seçilmiş ilk hedeflerine saldırdılar” (Washington Post, 27.10.2023). “İsrail ordusu ise rehineler arasında sivillerin de bulunduğunu açıkladı” (08.10.2023, Washington Post). Haberlerde, cehennem, çukur, oyun kartları, tampon bölge gibi metaforlar kullanılmıştır: “Bu saldırı oyunun kartlarını büyük ölçüde yeniden dağıtıyor” (Washington Post, 08.10.2023). Savaş gerekçeleri, güvenlik söylemi ve sayısal verilerle meşrulaştırma yapılmıştır: “Beyaz Saray, Biden’ın Hamas’ın “benzeri görülmemiş terör saldırısı” karşısında İsrail’e ek destek sağlanması talimatı verdiğini açıkladı” (Washington Post, 08.10.2023). “Gazze Sağlık Bakanlığına göre savaşın başlangıcından bu yana Gazze’de 13.300’den fazla insan öldü ve 35.180 kişi yaralandı” (Washington Post, 30.11.2023). Yapılan haberlerde Filistinlilerin ölümlerinde etken, İsraililerin ölümlerinde ise edilgen fiil kullanılarak fail gizlenebilmiştir: “Saldırıda 1.400’den fazla insan öldürüldü ve 229 kişi rehin alındı (Öldüren Hamas)” (Washington Post, 27.10.2023).

3. Sosyo-Politik Bağlamsal Yapı Analizi

Kategori	BBC	CNN	The Guar- dian	Washington Post
Siyasi Bağlam	Çatışmalar, süreklilik arz eden bir siyasi kriz, güvenlik, rehine pazarlıkları, ateşkes ve idari kontrol	İsrail iç siyaseti, güvenlik anlayışı, var oluşu, insani yıkım	Çok aşamalı siyasi bir süreç	Yüksek, yoğunluk, devlet örgüt çatışması
Medya Kurumsal Bağlamı	Teknik doğrulama, kanıtlar sunma, uzmanlarla ve sahadan tanıklarla görüşme hem canlı hem de yapılandırılmış haberler sunma	Canlı aktarım, uzman yorumu, yüksek sayıda görseller ve videoların aktarımı	Analitik, insan ve bağımsızlık vurgusu	Saha muhabirliği, uzman görüşü, farklı kaynaklardan doğrulama, stratejik analiz, resmi kaynak kullanma
İdeolojik Bağlam	İnsanların temel güvenliği ve devletlerin varlık sorunları	Terör, güvenlik, varoluş söylemi, siviller, belirsizlik	Eleştirel, insani ve yapısal çerçeve	Merkezi, kurumsal, olgusal, diplomasi odaklı
Uluslararası İlişkiler Bağlamı	İsrail-Hamas odağı, bölgesel aktörler, büyük güçler, uluslararası kurum ve kuruluşlar	İsrail-Hamas'a ek olarak ABD, Arap Ülkeleri, Küresel Kamu	Küresel diplomasi, bölgesel güç dengeleri	Bölgesel güvenlik, küresel diplomasi
Tarihsel Bağlam	Yakın ve uzak tarih birlikte verilmektedir.	Yakın ve uzak tarih birlikte verilmektedir.	Kırılmalar, süreçler, yapısal koşullar	Kırılmalar, süreklilik, askeri evrim

Tablo 3. Sosyo-Politik Bağlamsal Yapı Analizi

Tablo 3'te görüldüğü gibi BBC'nin yaptığı haberlerde çatışmalar süreklilik arz eden bir siyasi kriz olarak açıklanmaktadır. Güvenlik, rehine pazarlıkları, ateşkes ve idari kontrol gibi farklı unsurlar iç içe geçmektedir. "Filistin Sağlık Bakanlığı, olay yerinde 70 kişinin öldüğünü açıkladı ve Hamas saldırıdan İsrail'i sorumlu tuttu. IDF ise BBC'ye yaptığı açıklamada, olayla hiçbir ilgililerinin olmadığını söyledi" (BBC, 16.10.2023). Medya kurumsal bağlamına bakıldığında BBC'nin yaptığı haberlerde teknik doğrulama yaparak, kanıtlar sunarak, uzmanlarla ve sahadan tanıklarla görüşerek hem canlı hem de yapılandırılmış haberler ile objektifliğini vurguladığı görülmektedir. "BBC Verify ekibi, 17 Ekim'de yerel saatle 19.00'da meydana gelen patlamadan sonraki 24 saat içinde ne olabileceğini anlamak amacıyla video görüntülerini, fotoğrafları ve diğer materyalleri inceledi..." (BBC, 26.10.2023). İdeolojik bağlam açısından bakıldığında metinlerde insanların temel güvenliği ve devletlerin varlık sorunlarının iç içe verildiği görülmektedir: "Hamas ve diğer gruplar İsrail'e roketler fırlattı; İsrail bunları durdurmak için Demir Kubbe savunma sistemini konuşlandırdı" (BBC, 01.12.2023). Tarihsel bağlam açısından bakıldığında yakın ve uzak tarih birlikte verilerek savaş, siyasi, politik, kültürel geçmişi ile birlikte aktarılmaktadır: "Hamas, 1987'de Müslüman Kardeşler'in bir uzantısı olarak ortaya çıktı. Adının anlamı İslami Direniş Hareketi'dir." (BBC, 14.10.2023).

CNN siyasi bağlamı, İsrail temelli güvenlik anlayışı, savaş yönetimi, İsrail'in varoluşu ve Gazze'deki yıkımın yarattığı meşruiyet krizleri üzerinden aktarmaktadır: "Saldırı gün doğumunda gerçekleşti. Filistinli terör örgütü Hamas, İsrail'e karşı eşi benzeri görülmemiş bir sürpriz saldırı başlattı; yalnızca İsrail ordusuna değil, sayısı bilinmeyen çok sayıda sivile de..." (CNN, 07.10.2023). Medya Kurumsal Bağlam açısından bakıldığında CNN, görüntü ve canlı tanık kullanmakta, uzman yorumu olarak duruma profesyonel bakış açısı kazandırdığını vurgulamaktadır: "Hemen CNN'den Clarissa Ward'a gidelim. Clarissa, şu anda kesin olarak ne biliyoruz? Ve neyi araştırıyoruz?" (CNN, 17.10.2023). İdeolojik Bağlam açısından bakıldığında CNN, güvenlik ve devlet merkezi ile insani hak ve sivil kayıp odaklı bir çizgide ideolojik aktarım yapmaktadır: "Bugünkü saldırı da bir Yahudi Şabat Günü'nde ve bir Yahudi kutsal gününde oldu. En az 200 İsrailli öldü" (CNN, 07.10.2023). Uluslararası ilişkiler bağlamında bakıldığında CNN haberleri savaşı çok aktörlü uluslararası bir kriz olarak aktarmaktadır. Ayrıca haberler İsrail-Hamas odağında olsa da ABD, Arap ülkeleri ve küresel kamu üzerinden de uluslararasılık

bir ağ olarak ortaya konulmaktadır. Tarihsel bağlam açısından bakıldığında CNN haberler hem konunun geçmişine götürmekte hem de 7 Ekim sonrası giderek derinleşen bir savaş olarak konumlandırmaktadır: “1973 Yom Kippur Savaşı’nda dış güçler (Mısır ve Suriye) saldırmıştı. Bu olay ise Gazze’den organize edildi. Roket yağmuru, İsrail’in yıllardır korktuğu şeyi, yani tüneller yoluyla sızmayı kamufle etmek için kullanıldı” (CNN, 07.10.2023).

The Guardian’ın haberlerine bakıldığında çok yönlü bir yapı temelinde devlet, örgüt ve iç politik kırılmalar çerçevesinde haberi aktardığı görülmektedir: “İsrail savaş hâli ilan etti, yedek güçleri seferber etti ve Gazze Şeridi boyunca geniş çaplı hava saldırıları başlattı. Batı Şeria ve Doğu Kudüs genelinde Filistinliler ile IDF birlikleri arasında çatışmalar yaşandığı bildirildi. İlk raporlar en az bir Filistinlinin öldüğünü söyledi” (The Guardian, 07.10.2023). Medya ve kurumsal bağlamda bakıldığında The Guardian’ın analiz eden bir yapı ile insani durum ve bağımsızlık vurgularını öne çıkardığı görülmektedir. 22-27 Ekim tarihlerini ele alarak yaptığı haberler de açık bir şekilde bunu göstermektedir (The Guardian, 28.10.2023). İdeolojik bağlam açısından bakıldığında The Guardian’ın İsrail’e yönelik taraftar söylemleri olsa da insani durum, hak temelli, güç eşitsizliğini öne çıkaran ve eleştirel vurgulu haberleri görülmektedir: “Gazze şehrindeki Şifa Hastanesinde, Associated Press muhabirleri, kapıdan içeri sürekli yaralıların girdiğine ve üzerleri çarşaf ile örtülü cansız bedenlerin getirildiğine tanık oldu. Çalışanlar kanı silip süpürürken yakınlar şarapnel yaralı çocukları ameliyathaneye koşturuyor, bu sırada hastanenin çevresinde patlamalar gürlemeye devam ediyordu” (The Guardian, 12.10.2023). Uluslararası ilişkiler bağlamında konuya bakıldığında küresel diplomasiye vurgu yaptığı, bölgesel güç dengelerini hesaba kattığı ve farklı rejimleri göz önünde bulundurduğu görülmektedir: “Ateşkesi yeniden başlatmak için daha fazla rehinenin serbest bırakılmasına yönelik müzakerelerin sürdüğünü, arabulucular olan ABD ve Katar açıkladı” (The Guardian, 01.12.2023). Tarihsel bağlamda konuya bakıldığında The Guardian, konunun eski tarihi art alanını ele almak yerine 7 Ekim itibari ile son çatışmalar üzerine süreç odaklı bir haber aktarmayı seçmiştir: “Zaman Çizelgesi/analiz İsrail-Hamas savaşının üçüncü haftasının gün gün özeti” (The Guardian, 28.10.2023).

Washington Post’un haberlerine bakıldığında siyasi bağlamda devlet kapasitesi, askeri uygulamalar, meşruiyet kavgaları ve rehine diplomasisi üzerinden

içeriğin aktarıldığı görülmektedir: “ Hamas yetkilisi ise molanın uzatılması için yapılan görüşmelerin İsraililer tarafından baltalandığını ve yaşlı erkek rehinelere ve üç İsraili rehinenin cesetlerinin serbest bırakılmasını öngören bir teklifi reddettiklerini söyledi” (Washington Post, 30.11.2023). Medya Kurumsal Bağlam açısından bakıldığında Washington Post, saha muhabirliği, uzman görüşü ve haberi farklı kaynaklardan doğrulamaya yönelik süreç izlemektedir. Ayrıca stratejik analizlere yer verme ve resmi kaynak kullanma da süreciyle ilgili diğer bir açıklama olabilir. “Askeri yetkililer, uzmanlar, drone kayıtları ve muhabirlerin sahada topladıkları görüntüler birleştirilerek aktarılır” (Washington Post, 27.10.2023). İdeolojik bağlamda bakıldığında Washington Post’un söylem düzeyinde merkezi, olgusal ve diplomatik çerçeveden konuya yaklaştığı görülmektedir: “Hizbullah’ın çatışmaya dâhil olması, mücadeleye patlayıcı bir unsur daha kattı; bu durum, İsrail’in onlarca yıldır korktuğu bir felaketin hayaletini ortaya çıkardı. Yahudi devletini yok etmeye kararlı Arap düşmanları tarafından çok cepheli bir saldırı” (Washington Post, 08.10.2023). Washington Post’un uluslararası ilişkiler bağlamında haberlerini küresel diplomasi ve ABD merkezli ama bölgesel güvenlik odaklı oluşturduğu görülmektedir: “Ürdün Dışişleri Bakanı, ülkesinin Biden, Ürdün Kralı II. Abdullah, Mısır Cumhurbaşkanı Abdülfettah Sisi ve Filistin Yönetimi Başkanı Abbas ile planlanan bir zirveye ev sahipliği yapmayacak” (Washington Post, 17.10.2023). Washington Post’un haberlerinde tarihsel art alan farklı haber içeriklerinde aktarılmaktadır: “Hafta sonu yaşanan olaylar, Filistinlilerin 75 yıllık İsrail işgali bağlamında gerçekleşti. Tahran, Beyrut, İstanbul ve Yemen’in Sana kentinde sokaklara dökülerek Hamas saldırısını kutlayan Filistinliler ve Orta Doğu’daki destekçileri için bu şiddet, İsrail kontrolü altında yaşayan Filistinlilere yönelik onlarca yıllık İsrail kısıtlamaları, taciz ve şiddetine verilen bir karşılıktı” (Washington Post, 08.10.2023).

5. Tartışma ve Sonuç

Ulus devletleri, demokrasi ve hukuk sistemlerinin yaygınlaşması ile birlikte diplomasi güvenlik odaklı bir kavram olmaktan çıkmış ve 19. yüzyılda kamu, kamuoyu, medya, ekonomi, kültür vb. kavramların dış politikada etkili olmaya başlamasıyla modern diplomasi bilinen yapısı oluşmuştur. 2000’li yıllara kadar ise klasik diplomasi bir kenara bırakılmış, medya ve kültür ürünlerinin de içinde yer aldığı, propaganda araçlarının önem kazandığı bir dönem yaşanmıştır (Tauscher, 2025, s. 959). Günümüzde bu süreci İs-

rail-Filistin savaşında, uluslararası diplomasilere açık bir şekilde görmek mümkündür. Bu çalışma da İsrail-Filistin savaşına Batı basınının hangi söylemlerle yaklaştığını ortaya koymayı hedeflemiştir.

Yapılan incelemelerde gazetelerin başlıklarında Hamas'ın saldırısı, can kaybı, hastanede patlama, askeri güç, insani krizler ve korku üzerinde durdukları görülmüştür. Haberlerde Hamas'ın saldırıların faili, ateşkesi bozan ve rehine tutan silahlı grup olarak; İsrail'in ise merkezi mağdur, kendini savunan, kara ve hava operasyonlarını yöneten askeri otorite olarak konumlandırıldığı belirlenmiştir. Haberlere yansıyan bu durum İsrail'in dezenformasyonunun başarılı olduğunu göstermektedir. Kaplan'a (2025, s. 191) göre İsrail, kurulduğu günden günümüze kadar Filistin ve çevresindeki ülkelerle ilgili açtığı savaşlarda dezenformasyonu bir propaganda aracı olarak kullanmıştır. Finkelstein (2024) ise İsrail'in Nazi Holokostu'nun tarihsel mirasını bir tür meşrulaştırma çerçevesi olarak kullanıp güncel insan hakları ihlallerini perdelediğini öne sürmektedir. AlShebli vd. (2025) 7 Ekim 2023 saldırısına ilişkin The New York Times, BBC ve CNN gazeteleri ile Al Jazeera yayın organına yönelik 14.000'den fazla makale analiz etmiş ve haberlerde Batı medyasına yönelik üç sistematik önyargı saptamışlardır. Birincisi İsrailli mağdurları daha insani gösterme, ikincisi her türlü zorlukta önemli farklılıklara rağmen geçmiş olaylarda İsrail lehine referansta bulunup çekilen acıları eşitleme ve üçüncü olarak Filistinli kurbanlara yönelik okuyucunun güvenini zayıflatabilecek bir dil kullanma. Çalışma bu üç önyargının okuyucu kitlesinin algısını yönetmeye ilişkin yapıldığını açıklamaktadır. Ibrar ve Khan'ın (2025), çalışmaları da yapılan araştırmanın bulguları ile örtüşmektedir. Çalışmada, Al-Jazeera, CNN ve Global Times'ın 7 Ekim-5 Kasım 2023 aralığındaki Filistin-İsrail çatışmasına yönelik haber içerik farklılıklarını ve çerçeveleme stratejilerini analiz etmişler, çoğu haberde Filistin aleyhine önyargılı haber üretildiğini açıklamışlardır.

Siyasal bağlamda anlatılar genel olarak İsrail merkezli güvenlik kaygıları, İsrail'in meşruiyetine yönelik tartışmalar ve rehine diplomasisi ekseninde bir çerçevede sunulmaktadır. İdeolojik bağlamda, haberlerin devletlerin varlık ve güvenlik kaygılarını sivil kayıplar, güç eşitsizlikleri ve eleştirel sorgulamalarla iç içe sunduğu görülmüştür. Ancak metinlerde, İsrail'in resmî açıklamalarına daha geniş yer verilirken Filistin kaynaklarının sınırlı aktarılması, semantik ve sözdizimsel düzeyde yaygın olarak edilgen ve öznesiz yapıların

kullanılması, failin özellikle Filistinlilerin ölümlerinde gizlenmesi dikkat çekmektedir. Buna karşılık tarafların “ordu”, “hükûmet” gibi kurumsal terimlerle ya da “militanlar”, “saldırganlar” gibi kriminalize edici ifadelerle adlandırılması, tüm söylemin sistematik bir güç asimetrisi içinde kurulduğunu göstermektedir. Bu durum kelimeler, dil yapısı ve öznenin konumlandırılması ile dezenformasyon yapıldığını göstermektedir. Dezenformasyon, bilginin belirli amaçlara hizmet edecek şekilde kasıtlı olarak çarpıtılması, manipüle edilmesi veya yanlış biçimde yeniden üretilmesiyle ortaya çıkan bir olgudur. Gazetelerdeki ifadeler de bunu açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Büyük ve Kalaman (2025) nitel araştırma yöntemi kullanarak İsrail kaynaklı içeriklerde Filistin’e yönelik dezenformasyon yapıp yapılmadığını, yapıldıysa hangi tür dezenformasyonların üretildiğini ortaya koymayı amaçladıkları çalışmalarında, toplam 155 haberi incelemişlerdir. Araştırma bulgularına göre İsrail’in Filistinlilere karşı ürettiği ve dolaşıma soktuğu dezenformasyon içeren haberlerde en yoğun olarak uydurma içerik, manipülasyon ve hatalı ilişkilendirme türlerini kullandıklarını belirlemişlerdir. Kaplan’ın (2025) İsrail’in Filistin’e saldırı sürecine yönelik yaptığı yeni medya araştırmasında da İsrail’in yaptıklarına meşruiyet kazandırmak için dezenformasyonu bir strateji olarak kullandığı ortaya konulmuştur. Kaya’nın (2021) yaptığı çalışmada da Batı temelli farklı medya kuruluşlarının kendi ideolojileri doğrultusunda İsrail-Filistin Savaşı’nı aktardıkları saptanmıştır. Sonuç olarak Batı basınının haber söylemlerinde hedef kitlelerine yönelik algı yönetimi çerçevesinde ele alınabilecek düzeyde dezenformasyon yarattığı, manipüle edilmiş içerikler aktardığı, bu durumun okuyucuların tarafsız haber alma haklarını ihlal ettiği söylenebilir.

Çıkar Çatışması Beyanı

Makale yazarı herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir.

Kaynakça

- AIB. (2025, 07 15). Association for International Broadcasting. 11 02, 2025 tarihinde [https://aib.org.uk/bbcs-global-news-coverage-drives-audience-growth/?utm_source=adresinden alındı](https://aib.org.uk/bbcs-global-news-coverage-drives-audience-growth/?utm_source=adresinden%20alındı)
- AlShebli, B., Casara, B. G., & Maass, A. (2025). Media coverage of war victims: Journalistic biases in reporting on Israel and Gaza. arXiv preprint arXiv:2510.06453. <https://arxiv.org/abs/2510.06453>.

- Alyahya, A. F. (2023). Critical Discourse Analysis of Newspaper Articles Declaring the Outbreak of War in Ukraine: The Washington Post vs. The Moscow Times. *International Journal of Society, Culture & Language (IJSCL)*, 11(2), 47-59.
- Anderson, C. (2021). Propaganda, misinformation, and histories of media techniques. *Harvard Kennedy School (HKS) Misinformation Review*, 2(2), 2-7.
- Aslan, M. N. (2015). Sosyal Medyada Algı Yönetimi. *International Multilingual Academic Journal*, 2(1), 69-81.
- Asogwa, N. F. (2018). The Flow, the Bias: An Analysis of International News Coverage on Nigerian and Foreign Television News Networks. *Covenant Journal of Communication (CJOC)*, 5(1), 62-81.
- Aydın, A. F. (2024). Sosyal Medyada Propaganda ve Algı Yönetimi: İsrail- Filistin Savaşı Örneği. *Ombudsman Akademik(Özel Sayı 2)*, 65-99.
- Bakan, İ., & Kefe, İ. (2012). Kurumsal Açından Algı ve Algı Yönetimi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(1), 19-34.
- Başkaya, A., Dinç, P., Aybar, U., & Karakaşlı, M. (2003). Mekansal İmaj Üzerine Bir Deneme: Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Eğitim Fakültesi Eğitim Giriş Holü. *Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 18(2), 79-94.
- Bayrakçı, O. (2021). İktidar-Hegemonya İlişkisinde Algı Yönetimi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(52), 93-108.
- Boykoff, T., & Boykoff, J. (2007). Climate change and journalistic norms: A case-study of US mass-media coverage. *Geoforum*, 38(6), 1190-1204.
- Bozek, D. H. (2024). Western Media Bias and Emotional Detachment in the Israeli-Palestinian 'Conflict'. 12 02, 2025 tarihinde https://soeg.kb.dk/discovery/fulldisplay/alma99125678410605763/45KBDK_KGL:KGL adresinden alındı
- Böyük, M., & Kalaman, S. (2025). Dezenformasyonun Dijitalleşmesi: Hasbara Çerçevesinde İsrail'in Washing Stratejisi. *TRT Akademi Dergisi*, 10(23), 74-103.
- Brüggemann, M., & Engesser, S. (2017). Beyond false balance: How interpretive journalism shapes media coverage of climate change. *Global Environmental Change*, 42(2017), 58-67.
- Büyüköze, H., & Kavak, Y. (2018). Algılanan örgütsel destek ve pozitif psikolojik sermaye ilişkisi: Lise öğretmenleri örneğinde bir inceleme. *Kastamonu Education Journal*, 26(4), 1269-1278.
- Cabioğlu, M. T., & İşeri, S. (2015). Methodological Approach in Perception Management. *Open Access Library Journal*, 2(7), 1-7.
- Callamari, P., & Reveron, D. (2003). China's Use of Perception Management. *International Journal of Intelligence and CounterIntelligence*, 16(1), 1-15.
- Cherkaoui, T. (2024). Framing the Gaza Conflict: Media Bias, Violence, and the Battle of Narratives. *The Political Economy of Communication*, 11(1), 85-99.

- CNN. (2024, 12 17). CNN Wraps 2024 as A Multiplatform Global Leader in News With Audience Strength Across Digital, Television and Streaming Platforms. 11 12, 2025 tarihinde CNN Press Room: [https://cnnpressroom.blogs.cnn.com/2024/12/17/cnn-wraps-2024-as-a-multiplatform-global-leader-in-news-with-audience-strength-across-digital-television-and-streaming-platforms/?utm_source=adresinden alindi](https://cnnpressroom.blogs.cnn.com/2024/12/17/cnn-wraps-2024-as-a-multiplatform-global-leader-in-news-with-audience-strength-across-digital-television-and-streaming-platforms/?utm_source=adresinden%20alindi)
- Creswell, J. W., & Miller, D. L. (2000). Determining validity in qualitative inquiry. *Theory Into Practice*, 39(3), 124-130.
- Çamur, Ö. (2020). Kamu Yönetimi ve Kurumsal Algı Yönetimi. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 22(3), 851-890.
- Derman, G. S. (2021). Perception management in the media. *International Journal of Social Sciences & Educational Studies*, 11(1), 64-78.
- Edward, S. H., & Chomsky, N. (2008). *Manufacturing Consent The Political Economy of the Mass Media*. London: The Bodley Head.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51-58.
- Finkelstein, N. (2024). Holokost Endüstrisi: Yahudi Acılarının İstismarı. (U. U. Bulsun, Çev.) İstanbul: Kutadgu Yayınları.
- Friman, H. (1999). Perception Warfare: A Perspective For The Future. Discussion paper, The Swedish National Defence College. Department of Operational Studies, 1-9. Stockholm.
- George, S., Dadouch, S., Parker, C., & Rubin, S. (2023, 10 08). Israel formally declares war against Hamas as more than 1,000 killed on both sides. 10 10, 2025 tarihinde Washington Post: https://www.washingtonpost.com/world/2023/10/08/israel-hamas-war-gaza/?utm_source=chatgpt.com adresinden alındı
- Ghani, F. (2023, 10 07). Al Jazeera Journalism Review. 11 11, 2025 tarihinde https://institute.aljazeera.net/en/ajr/article/3081?utm_source=chatgpt.com adresinden alındı
- Görpe, T. S. (2024). Perception and contribution of public relations to society: What does the public think? Insights from Türkiye. *Social Sciences*, 13(12), 1-20.
- Gramsci, A. (1971). *Selections from the Prison Notebooks*. New York: International Publishers.
- Günay, M. A. (2025). International Media Framing of the Palestinian Israel War. *Turkish Online Journal of Design Art and Communication*, 15(2), 526-542.
- Gür, T. (2013: 185). Post-Modern Bir Araştırma Yöntemi Olarak Söylem Çözümlemesi. *Journal of World of Turks*, 5(1), 185-202.
- Hamzaçebi, A. B., & Yozgat, U. (2019: 54). Turizm Sektöründe Algı Yönetiminin Rolü. *International Journal Of Management and Administration*, 3(3), 51-65.

- Hoşgör, K. (2016). Algı Problemi Üzerine. *Kilikya Felsefe Dergisi*(1), 11-29.
- Ibrar, Z., & Khan, M. (2025). Framing and Media Bias in Conflict Reporting: A Comparative Analysis of Al-Jazeera, CNN, and Global Times During the 2023 Palestine-Israel Conflict. *İnterdisipliner Medya Ve İletişim Çalışmaları*, 2(3), 42-71.
- İnceoğlu, M. (2011). *Tutum-Algı İletişim*. İstanbul: Siyasal Kitabevi.
- Işık, E., & Poyraz, E. (2023: 430). Algı Yönetimi Bağlamında Sosyal Medya: Terörizmle Mücadelede Türkiye Örneği. *Emek ve Toplum*, 12(34), 428-451.
- Johansson, L. R., & Xiong, N. (2003). Perception management: an emerging concept for information fusion. *Information Fusion*, 4(3), 231-234.
- Kamalski, J., Lentz, L., Sanders, T., & Zwaan, R. A. (2008). The Forewarning Effect of Coherence Markers in Persuasive Discourse: Evidence From Persuasion and Processing. *Discourse Processes*, 45(6), 545-579.
- Kaplan, İ. (2025). Sosyal Medya ve Dezenformasyon: İsrail'in Gazze Saldırıları Örneği. *TRT Akademi Dergisi*, 10(23), 182-207.
- Kaya, E. (2021). MEDIAJ. Dünya basınında İsrail- Filistin meselesi: 2021 Mayıs İsrail saldırılarına ilişkin haberlerin söylem analizi, 4(2), 190-210.
- King, P. (2014). Squeezed: Television and Global South. *Policy & Practice: A Development Education Review*(18), 74-87.
- Kozman, C., & Cozma, R. (2025). War and peace journalism in the 2023 Israel-Gaza war: A comparative analysis of the headlines of five international news agencies. *Sage Journal*, DOI: 10.1177/17480485251397756, 1-20.
- Lawrence, E. (2016). *Henderson's Dictionary of Biology*. Edinburgh Gate: Pearson.
- Lazer, D. M., Baum, M. A., Benkler, Y., Berinsky, A. J., Greenhill, K. M., & ... (2018). The science of fake news. *Science*, 359(6380), 1094-1096.
- McKernan, B. (2023, 10 07). Hundreds die and hostages held as Hamas assault shocks Israel. 11 02, 2025 tarihinde The Guardian: <https://www.theguardian.com/world/2023/oct/07/israel-strikes-back-after-massive-palestinian-attack> adresinden alındı
- Mearsheimer, J. (2011). *Why Leaders Lie: The Truth About Lying in International Politics*. Oxford : Oxford University Press.
- Nixon, A., & Power, C. (2007: 75). Towards a framework for establishing rigour in a discourse analysis of midwifery professionalisation. *Nursing Inquiry*, 14(1), 71-79.
- Okay, İ. (2023). İletişim Kuramları Bağlamında Metaverse. *TRT Akademi*, 8(17), 8-37.
- Özçağlayan, M., & Apak, D. (2017). Soğuk Savaş Yıllarında Algı Yönetimi, Haber ve Propaganda İlişkisi. *Marmara İletişim Dergisi*(28), 107-130.
- Özdoğru, E. N. (2021). Yabancı Ülkelerin Ürettikleri Covid 19 Aşısı Bağlamında Türkiye'ye Yönelik Yaptıkları Propaganda ve Algı Yönetimi Faaliyetleri. *Türkiye Mesleki ve Sosyal Bilimler Dergisi*(6), 127-147.
- Özer, M. A. (2012). Bir Modern Yönetim Tekniği Olarak Algılama Yönetimi ve İç Güvenlik Hizmetleri. *Karadeniz Araştırmaları*, 33(33), 147-180.

- Özsalmanlı, A. Y., & Pank, Ç. (2013: 54). Kamu Yönetiminde Etik Açısından Algılama Yönetimi ve Önemi. *Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 47-61.
- Payam, M. M. (2018: 20). Güvenlik Bağlamında Güç Kullanımı ve Algı(lama) Yönetimi. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(5), 15-25.
- Qiong, O. (2017, s.18). A Brief Introduction to Perception. *Studies in Literature and Language*, 15(4), 18-28.
- Rehagen, T. (2020). Welcome to Post-Truth America. (B. Magazine, Prodüktör) 12 10, 2025 tarihinde BC Magazine: <https://www.bc.edu/bc-web/sites/bc-magazine/summer-2020/features/welcome-to-post-truth-america.html> adresinden alındı
- Russell, J. S. (2001). Are You Managing Perception. *Leadership and Managment in Engineering*, 1(2), 2.
- Saydam, A. (2011). Algılama yönetimi. İstanbul: Rota Yayınları.
- Semrush. (2025, 10 10). theguardian.com. 11 06, 2023 tarihinde alındı
- Siegel, P. C. (2006). Perception Management: IO's Stepchild? *Low Intensity Conflict & Law Enforcement*. *Low Intensity Conflict & Law Enforcement*, 13, 117 134.
- Sunde, O. J. (2024/2025). Annual report 2024/25. 10 28, 2025 tarihinde https://uploads.guim.co.uk/2025/09/11/Guardian_Annual_Report_24_25.pdf adresinden alındı
- Tanyıldızı, N. İ., & Atakaya, M. (2019). Toplumda halkla ilişkiler mesleği algısı: Elazığ kenti örneği. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 11(18), 1845-1857.
- Tauscher, S. (2025). Diasporada Popüler Kültür: Ulusötesi Kimlik ve Yumuşak Güç Stratejileri. *TRT Akademi Dergisi*, 10(25), 950-986.
- Taxitari, L., Sitistas, T., & Gavriil, E. (2025). Disinformation Aims to Mislead; Misinformation Thrives in Ignorance: Insights from Experts and Non-Experts in Greek-Speaking Cyprus. *Social Sciences*, 14(133), 1-23.
- Tufan, R. B. (2021). Olumsuz algı yönetimi biçimi olarak inkârcıların Kur'an'da tuzak kurma eylemleri. *Kiraat Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 271-294.
- Uğurlu, Ö. (2015). Halkla ilişkilere algı çerçevesinden bakış. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*(32), 145-164.
- Wardle, C. (2017, 02 16). Fake news. It's complicated. 16 11, 2025 tarihinde <https://firstdraftnews.org/articles/fake-news-complicated/> adresinden alındı
- Winn, G. (2025). Global Reach, National Impact: The soft power impact of the BBC World Service to the UK. . London: Institute for Global Prosperity, UCL.
- Yanardağoglu, E. (2014). Uluslararası İletişim ve Kamu Diplomasisi: BBC Dünya Servisi Haber Merkezi Örneği. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*(38), 115-131.
- Yıldız, İ. (2025: 164). Sosyal Medyada Dijital Dezenformasyon: İletişim Başkanlığı Filitin Özel Bülteni Üzerine Bir Analiz. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AEÜSBED)*, 11(Özel Sayı), 163-182.

Zahidi, S. (2024, 01 10). The Global Risks Report 2024 19th Edition. 10 10, 2025 tarihinde World Economic Forum: <https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2024/> adresinden alındı